

Братя Грим
Барабанчикът

Една вечер един млад барабанчик, като вървял сам през полето, стигнал до едно езеро. На брега на езерото имало три парчета бяло платно.

– Брей, че тънко платно! – рекъл той и пхнал едното парче в джоба си.

Отишъл си след това в къщи, забравил за намереното и си легнал. Ала тъкмо почнал да се унася в сън, счуло му се, че някой вика името му. Вслушал се и доловил един тих глас, който го зовял:

– Барабанчицо, барабанчицо, събуди се!

Той не можел нищо да види, тъй като било тъмна нощ, но му се сторило, че някой снове назад-напред край леглото.

– Хей, какво искаш? – попитал той.

– Върни ми – отговорил гласът – ризката, която ми взе снощи при езерото.

– Ще ти я върна – рекъл барабанчикът, – ако ми кажеш кой си.

– Ах – отвърнал гласът, – аз съм дъщеря на един силен цар, ала попаднах под властта на една магьосница, та съм принудена да живея в стъклената планина. Всеки ден трябва да се къпя с двете си сестри в езерото, но без ризката си не мога да отлеля. Моите сестри си отидоха, а аз бях принудена да остана. Моля ти се, върни ми ризката.

– Успокой се, клето дете – рекъл барабанчикът. – На драго сърце ще ти я върна.

Извадил той ризката от джоба си и я подал в тъмнината. Тя бързо я сграбчила и понечила да си тръгне.

– Почакай един миг – рекъл той, – може би ще мога да ти помогна.

– Можеш да ми помогнеш само ако се изкачиш на стъклената планина и ме освободиш от властта на магьосницата. Но ти не можеш да стигнеш до стъклената планина, пък дори и да дойдеш до нея, не можеш се изкачи при мене.

– Каквото искам, мога да го направя – рекъл барабанчикът. – Жал ми е за тебе и от нищо не ще се уплаша. Само че не зная пътя, който води към стъклената планина.

– Пътят минава през голямата гора, в която живеят човекоядците – отговорила тя, – повече не бива да ти казвам.

След това той чул как тя прошумяла и отлеляла. Щом се пукнала зората, барабанчикът станал, препасал барабана си, тръгнал без страх и влязъл право в гората. Като повървял малко и не видял никакъв великан, той си рекъл: „Трябва да ги събудя тия сънливци“, па дръпнал барабана отпреде си и му теглил такова биене, че птиците изхвъркнали с

писък из дърветата. След малко се надигнал и един великан, който спял в тревата – голям колкото ела.

– Ей ти там, дребосъче – извикал му той, – какво си се раздумкал тука, та ми развали най-сладкия сън?

– Барабаня – отговорил барабанчикът, – защото след мен идват много хиляди бойци. Да знаят накъде е пътят.

– Та какво ще правят те в моята гора? – попитал великанът.

– Искат да ти светят маслото и да очистят гората от едно такова чудовище, каквото си ти.

– Охо – рекъл великанът, – като мравки ще ви стъпча!

– Мислиш ли, че можеш им направи нещо? – рекъл барабанчикът. – Като се наведеш да уловиш някого, той ще припне и ще се скрие. Ала щом легнеш и заспиш, те ще излязат из храстите и ще започнат да се кацат по тебе. Всеки има запъхнат на пояса си по един чук от стомана: с тия чукове ще ти разбият черепа.

Великанът се поначумерил и си рекъл: „Ако се заловя с тоя лукав народ, работата може да свърши зле за мене. С вълци и мечки лесно се оправям, ала от тия червеи не мога да се браня.“

– Слушай, дребосъче – рекъл той, – иди си, обещавам ти, че занаят ще оставя на мира и тебе, и другарите ти, а пък ако имаш още някакво желание, кажи ми го – искам да ти направя някое добро.

– Ти имаш дълги крака – рекъл барабанчикът – и можеш да тичаш по-бързо от мене. Занеси ме на стъклената планина и аз ще дам на войските си знак да се върнат и да те оставят засега на мира.

– Ела, червейче – рекъл великанът. – Седни на рамото ми, ще те занеса, дето искаш.

Дигнал го великанът, а барабанчикът започнал отвисоко да бие барабана – за свое удоволствие.

„Това навярно е знакът, че другият народ трябва да се върне назад“ – мислел си великанът.

Като повървели малко, на пътя им се появил втори великан, който взел барабанчика от първия и го запъхнал в петлицата на дрехата си. Барабанчикът докопал копчето, което било голямо колкото паница, хванал се здраво за него и весело загледал наоколо си. Стигнали след това трети великан, който го взел от петлицата и го турил на полата на шапката си. Там барабанчикът се разхождал назад-напред и гледал над върховете на дърветата, а като съгледал една планина в синята далечина, рекъл си: „Това ще е стъклената планина“.

И наистина тя била. Великанът направил още няколко крачки и

стигнал при полите на планината, където сложил барабанчика. Барабанчикът помолил великана да го занесе на върха на стъклената планина, ала той поклатил глава, избърборил нещо в брадата си и се върнал в гората.

Застанал бедният барабанчик пред планината, която била висока колкото три планини една върху друга, а била и гладка като огледало. Гледал той и не можел да измисли как да се изкачи. Започнал да се катери по склона, но все се плъзгал и се връщал долу.

„Де да бях сега птица!“ – помислил си той, ала какво можело да му помогне желанието? Крила все пак не му израсли. Докато стоял тъй и не знаел как да си помогне, съгледал недалечно двама мъже, които се препирали здравата за нещо. Отишъл при тях и разбрал, че не можели да се спогодят за едно седло, което стояло на земята и което всеки искал да вземе за себе си.

– Ех, че сте глупци – рекъл той, – карате се за седлото, а пък нямате кон за него.

– Седлото струва да се препира човек за него – отговорил единият от мъжете. – Който седне на него и пожелае да бъде занесен някъде, било то и накрай света, ще се намери там в същия миг, в който е изказал желанието си. Седлото е на двама ни, мой ред е сега да го яздя, ала другият не ми дава.

– Аз ще реша препирнята ви – рекъл барабанчикът, отдалечил се малко и побил една бяла пръчка в земята. Върнал се след това и рекъл:

– Тичайте сега към целта: който пръв стигне там, той ще язди понапред.

Хукнали двамата, но щом се отдалечили на няколко крачки, барабанчикът се метнал на седлото, пожелал да бъде на стъклената планина и додето мигне – намерил се там. На билото на планината имало равнина, сред която се издигала стара каменна къща; пред къщата имало голямо рибно езеро, а зад нея – гъста гора. Не се виждали ни хора, ни животни. Всичко било тихо, само вятърът шумял в дърветата и облаците плували съвсем близко над главата на барабанчика. Той отишъл до вратата и почукал. Щом чукал трети път, една баба с мургаво лице и червени очи отворила вратата. Тя имала очила на дългия си нос. Изгледала го остро и го попитала какво иска.

– Подслон, храна и легло – отговорил барабанчикът.

– Ще ги имаш – рекла бабата, – ако извършиш в замяна три работи.

– Защо не – отговорил той, – аз не се плаша от никоя работа, ако ще да е и най-тежката.

Бабата го пуснала вътре, дала му ядене и хубаво легло за през нощта. На сутринта, след като се бил наспал, бабата извадила от костеливия си пръст един напръстник, подала го на барабанчика и рекла:

– Хайде сега на работа. Иди изпразни езерото с тоя напръстник. Ала преди да настъпи нощта, ти трябва да си го изпразнил и да си събрал и наредил една до друга според вида и големината им всичките риби от езерото.

– Тази работа е малко чудновата – рекъл барабанчикът, ала отишъл при езерото и започнал да черпи водата. Черпил той цялата заран, но какво може да направи човек с един напръстник, па ако ще и хиляда години да черпи? Като станало пладне, той си рекъл: „Всичко е напразно и все едно е дали работя или не“. Спрял и седнал. Тогава от къщичката дошло едно момиче, сложило му една кошница с ядене и рекло:

– Много тъжен изглеждаш. Какво ти е?

Той го погледнал и видял, че е чудно хубаво.

– Ах – рекъл той, – аз не мога да изпълня още първата работа, а какво ще стане с другите? Тръгнах да търся една царска дъщеря, която живеела тука, ала не я намерих. Ще продължа пътя си.

– Остани тук – рекло момичето. – Аз ще ти помогна. Ти си уморен, сложи глава в скута ми и си поспи. Когато се събудиш, работата ще бъде свършена.

Барабанчикът не чакал да го канят втори път. А щом затворил очи, тя завъртяла един чудотворен пръстен и рекла: „Горе вода, навън риби“. Веднага водата се издигнала нагоре като бяла мъгла и отминала заедно с другите облаци, а рибите запляскали, изскочили на брега и налягали една до друга според големината и вида си. Като се събудил, барабанчикът учуден видял, че всичко е изпълнено. А момичето рекло:

– Една от рибите не лежи при другите като нея, ами настрани. Когато бабата дойде довечера и види, че всичко, което е искала, е извършено, ще те попита: „Защо е сама тая риба?“ Тогава ти хвърли рибата в лицето ѝ и речи: „Тя е за тебе, стара вещице!“

Дошла вечерта и бабата като го попитала за рибата, той я хвърлил в лицето ѝ. Тя се престорила, че не забелязва нищо и премълчала, ала го изгледала със зловни очи. На другата сутрин рекла:

– Вчера се отърва с много лека работа, трябва да ти дам по-тежка. Днес ще трябва да изсечеш цялата гора, да нацепиш дървата и да ги струпаш на кладници. И всичко трябва да бъде готово до довечера.

Тя му дала един топор, един чук и два клина. Но топорът бил от олово, а чукът и клиновете от тенекия. Едва почнал да сече и топорът

му се извил, а чукът и клиновете се смачкали. Той не знаел как да си помогне в тая беда, ала на обед дошло пак момичето с яденето и го утешило:

– Сложи глава в скута ми и си поспи – рекла тя. – Когато се събудиш, работата ще бъде свършена.

Тя завъртяла своя чудотворен пръстен и в същия миг цялата гора се повалила с трясък, дърветата се нацепили от само себе си и се наредили на кладници, сякаш невидими великани извършили работата. Когато той се събудил, момичето рекло:

– Виж, дървата са нацепени и натрупани. Останал е само един клон. Като дойде довечера бабата и попита защо е настрани тоя клон, удари я с него и кажи: „Той е за тебе, вещице!“

Старата дошла.

– Видиш ли – рекла тя – колко лека беше работата. Ала за кого лежи тоя клон там?

– За тебе, вещице! – отговорил той и я ударил с него.

Но тя се направила, че нищо не е усетила, подсмихнала се и рекла:

– Утре на ранина трябва да струпаш всички дърва на един куп и да ги запалиш и изгориш.

Станал той, още щом се пукнала зората, и почнал да пренася дървата, ала може ли човек сам-самичък да събере закуп цяла гора? Работата никак не споряла. Ала момичето не го изоставило в бедата: донесло му то на обед яденето и той, след като се нахранил, сложил глава в скута ѝ и заспал. Когато се събудил, всичките дърва горели с грамаден пламък, който издигал езиците си чак до небето.

– Чуй ме – рекло момичето, – когато дойде вещицата, ще те накара да изпълниш разни нейни поръчки. Правиш ли без страх, каквото тя иска, нищо не може да ти стори, ала изплашиш ли се, огънят ще те грабне и ще те погълне. Накрая, след като си извършил всичко, грабни я с две ръце и я хвърли в средата на огъня.

Отишло си момичето, а не след дълго дошла тихичко бабата.

– Уха, студено ми е – рекла тя, – ала тоя огън гори здравата, ще грее старите ми кокали, ще ми стане хубаво. Но хе там има един пън, който не ще да гори, я го извади. Направиш ли и това, свободен си и можеш да отидеш, където щеш. Само побързай.

Барабанчикът не му мислил много, а скочил сред пламъците; ала те нищо не му сторили. Дори косите му не опърлили. Той извадил пъна и го турил настрана. Но щом се допряло до земята, дървото се преобразило и пред барабанчика застанало хубавото момиче, което му помагало в

бедите. По копринените, лъскави като злато дрехи, с които то било облечено, той разбрал, че това е царската дъщеря. Но бабата се усмихнала злобно и рекла:

– Ти мислиш, че си я вече избавил, ала тя не е още твоя.

Тя понечила да се хвърли върху момичето и да го отведе, но той я сграбил с две ръце, дигнал я високо и я хвърлил в голямата уста на пламъците, които се сключили над нея, сякаш се радвали, че поглъщат една вещица. Тогава царкинята погледнала барабанчика и като видяла, че е хубав момък и си спомнила как изложил на опасност живота си, за да я спаси, подала му ръката си и рекла:

– Ти се реши на всичко заради мене, ала и аз ще сторя всичко за тебе. Обещаеш ли да ми бъдеш верен, ще станеш мой съпруг. Ще имаме всичко – доста е онова, което вещицата е събрала тук.

Тя го завела в къщата. Там имало ковчези и ракли, пълни със скъпоценности. Те оставили златото и среброто и взели само безценните камъни. Не искали да стоят вече на стъклената планина и той ѝ рекъл:

– Седни при мене на седлото и ние ще полетим надолу като птици.

– Не ми се харесва това старо седло, – рекла тя. – Стига само да завъртя моя чудотворен пръстен и ще се намерим у дома.

– Бива – отговорил барабанчикът, – хайде пожелай да се намерим пред градските порти.

В един миг те били там и барабанчикът рекъл:

– Искам да ида най-напред да се обадя на моите родители. Чакай ме тука в полето, скоро ще се върна.

– Ах – рекла царкинята, – моля ти се, пази се да не целунеш родителите си по дясната буза, защото ще забравиш всичко и аз ще остана изоставена и сама тук на полето.

– Как мога да те забравя? – рекъл той и стиснал ръката ѝ, като обещал скоро да се върне.

Когато влязъл в бащината си къща, не могли да го познаят кой е – толкова много се бил променил, защото трите дни, които прекарал в стъклената планина, били три дълги години. Тогава той се обадил кой е, родителите му се зарадвали и се хвърлили да го прегръщат. Сърцето му било така развънувано, че той забравил думите на момичето и ги целунал по двете бузи. Ала щом ги целунал по десните бузи, всяка мисъл за царкинята изчезнала от главата му. Той изпразнил джобовете си и насипал цели шепи едри безценни камъни на масата. Родителите му просто не знаели какво да сторят с такова голямо богатство. Баща му направил един палат, заобиколен с градини, гори и ливади, сякаш някой княз щял

да живее в него. А когато палатът бил готов, майката рекла:

– Намерих ти едно момиче. Сватбата ще стане след три дена.

Синът се съгласил с всичко, което родителите му пожелали.

Дълго време стояла клетата царкиня край града и чакала да се върне момъкът. Като се мръкнало, тя си рекла: „Навярно е целунал родителите си по дясната буза и ме е забравил“.

Сърцето ѝ се изпълнило с мъка и тя не пожелала да се върне в бащиния си дом, ами решила да остане в една самотна горска къщичка. Всяка вечер отивала в града и минавала край неговата къща. Той я виждал понякога, ала не я познавал вече. Най-сетне тя чула веднъж хората да казват: „Утре ще му бъде сватбата“. Тогава тя си рекла: „Ще се опитам да спечеля отново сърцето му“. Като се минал първия сватбен ден, тя завъртяла своя чудотворен пръстен и рекла:

– Една премяна, светла като слънцето!

В миг дрехите се появили пред нея и били толкова светли, сякаш били изтъкани от самите слънчеви лъчи. Като се събрали всички гости, тя влязла в гостната. Всички почнали да се чудят на хубавата премяна, а най-вече невестата; и тъй като много обичала хубавите дрехи, тя отишла при чужденката и я попитала съгласна ли е да ѝ я продаде.

– За пари не – отговорила тя. – Но ако ми позволите да прекарам първата нощ пред вратата на покоите, в които спи женихът, ще я дам.

Невестата не могла да надвие желанието си да има премяната и се съгласила, ала смесила в нощното вино на жениха един приспивателен лек, от който той заспал дълбок сън. Когато всичко утихнало, царкинята коленичила пред вратата на покоите, открянала я и повикала:

– Момко, момко с барабана, де ти думата остана? Как забрави планината, вещицата и гората? Как забрави, как забрави таз, която ти избави? Момко, момко с барабана!

Ала всичко било напразно: барабанчикът не се събудил и като настъпило утрото, царкинята трябвало да си отиде, без да постигне целта си. На втората вечер тя завъртяла чудотворния си пръстен и рекла:

– Една премяна, сребърна като месеца!

Като се явила на празненството с новите дрехи, които били нежни като светлината на месеца, у невестата се събудило желание и тях да има. Но царкинята ѝ ги обещала при условие, че ѝ позволи да прекара и втората нощ пред вратата на покоите. В нощната тишина тя пак повикала:

– Момко, момко с барабана, де ти думата остана? Как забрави планината, вещицата и гората? Как забрави, как забрави таз, която ти

избави? Момко, момко с барабана!

Ала нищо не могло да събуди барабанчика, който бил упоен от приспивното питие. Скръбна си отишла тя на утринта в горската къщичка. Но прислужниците били чули жалбата на чужденката и разказали за това на жениха; те му казали също, че той не могъл да чуе нищо, защото му били сипали приспивен лек във виното.

На третата вечер царкинята завъртяла чудотворния пръстен и рекла:

– Една премяна, бляскава като звездите!

Като се показала на празненството с нея, невестата се омаяла от блясъка на дрехите, които били много по-хубави от по-раншните. Тя изгаряла от желание да ги има.

– Искам ги и трябва да ги имам – рекла тя. Момичето ѝ ги дало, както и другите, но пак с условие да прекара нощта пред вратата на жениха. Ала женихът не изпил тоя път виното, което му поднесли преди лягане, ами го плиснал под леглото. И когато всичко в къщи утихнало, той чул нежен глас, който го зовял:

– Момко, момко с барабана, де ти думата остана? Как забрави планината, вещицата и гората? Как забрави, как забрави таз, която ти избави? Момко, момко с барабана!

Изведнъж спомените му възкръснали.

– Ах – извикал той, – как можах да постъпя така вероломно! Ала виновна е целувката, която в сърдечната си радост сложих на десните бузи на родителите си: тя ме зашемети.

Той скочил на крака, хванал царкинята за ръката и я завел при леглото на родителите си.

– Тази е истинската ми невеста – рекъл той, – ако се оженя за друга, ще сторя голяма неправда.

Като чули как станало всичко, родителите му се съгласили. Тогава запалили отново свещниците в гостната, донесли барабаните и тръбите, поканили приятелите и роднините да дойдат наново и отпразнували с голяма радост истинската сватба. Първата невеста получила за отплата хубавите дрехи и останала доволна.

КРАЙ

Brüder Grimm
Der Trommler

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране и разпознаване: Виктор, 2003

Публикация: Най-хубавите приказки на Братя Грим, издателство „Отечество“, София,
1996

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2294>]